

Anna Majewska

Podróże językowe z Comeniusem

Cale życie jest szkołą.

Jan Amos Komeński

Comenius (*Comenius programme*) to jeden z czterech programów sektorowych realizowanych w ramach programu „Uczenie się przez całe życie” (*Lifelong Learning Programme*). Decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej został on ustanowiony na lata 2007-2013. Nazwa „Comenius” wywodzi się od nazwiska żyjącego na przełomie XVI i XVII wieku czeskiego pedagoga, reformatora szkolnictwa i działacza społeczno-religijnego Jana Amosa Komeńskiego, który był przez pewien okres swojego życia również mieszkańcem polskiego Leszna. Jednym z głównych przesłań pedagogiki Komeńskiego było takie kształcenie, dzięki któremu *wszyscy mogliby wiedzieć wszystko o wszystkim*. Jego idee zgodnej współpracy między narodami, jednakowych praw dla wszystkich oraz kształcenia jako drogi do pełnego, harmonijnego rozwoju jednostki znajdują całkowite odzwierciedlenie właśnie w programie Comenius.

Nadrzędnym celem programu jest rozwijanie u młodzieży i kadry nauczycielskiej wiedzy o różnorodności kultur i języków europejskich oraz zrozumienia ich wartości, a także pomaganie młodym ludziom w nabyciu podstawowych umiejętności i kompetencji życiowych niezbędnych dla rozwoju osobistego, przyszłego zatrudnienia i aktywnego obywatelstwa europejskiego.

Nowy pakiet Comenius ma za zadanie zintensyfikowanie wymiany uczniów i nauczycieli w dwóch rodzajach projektów:

- projekcie wielostronnym,
- projekcie dwustronnym.

W programie Comenius mogą uczestniczyć kraje Unii Europejskiej, kraje EFTA/EOG i Turcja. Program jest całkowicie realizowany ze środków finansowych Unii Europejskiej¹.

Moja przygoda zawodowa z Comeniusem rozpoczęła się w 2005 roku, kiedy Publiczne Gimna-

zjum nr 1 im. Klaudyny Potockiej w Pułtusku przystąpiło do udziału w międzynarodowym projekcie „Szkoły i świat pracy”, realizowanym w ramach programu Comenius. Partnerami gimnazjum z Polski zostały szkoły: Integrierte Gesamtschule Hannover – Linden z Hanoweru, Collège Privet Notre Dame de l’Assomption z Francji, Raayland College z Holandii i Scola Cu Clasele I-VIII „Mihai Eminescu” z Rumunii.

Głównym założeniem wspólnego projektu było poznanie problematyki pracy w innych krajach europejskich dzięki wykorzystaniu języka angielskiego i technologii informacyjno-komunikacyjnej poprzez realizację następujących działań:

- organizowanie badań terenowych w celu poznania ginących zawodów naszego regionu oraz wykonywanie folderów na ten temat,
- przeprowadzenie debaty nt. „Pracę w Europie zdobyć i polubić”,
- zorganizowanie festynu zawodów ginących i rozwijających się pod hasłem „Kariera od rękodziela do komputera”,
- realizowanie zamierzeń projektu na zajęciach przedmiotowych.

Pierwszym etapem realizacji projektu było seminarium kontaktowe, które odbyło się w Hanowerze. Spotkanie to służyło nawiązaniu współpracy pomiędzy grupami uczniów i nauczycieli z krajów europejskich, uczestniczących w programie, mającej na celu ustalenie informacji dotyczących opracowania planu działań, które będą realizowane w czasie trwania projektu, a także określenie wytycznych dotyczących wypełniania dokumentacji projektowej, w tym wniosków i raportów. W sumie uczniowie i nauczyciele z gimnazjum wzięli udział w kilku wymianach międzynarodowych, podczas których zakwaterowani byli u zagranicznych rodzin, co stwarzało dodatkowe okazje do porozumiewania się w języku angielskim – języku roboczym projektu.

¹ www.comenius.pl

W ciągu kilkudniowych pobytów zawiązały się nowe znajomości z uczniami z partnerskich szkół z Holandii, Niemiec, Rumunii i Francji.

W czasie realizacji projektu uczniowie poznawali nie tylko polski rynek pracy, ale także problematykę życia i pracy w innych krajach UE (w szczególności we Francji, Niemczech, Holandii, Rumunii). W tym celu zwiększyliśmy również liczbę zajęć językowych dla uczniów. Nie chcieliśmy, by barierą uzyskania przez nich w przyszłości pracy w krajach UE były zbyt niskie kompetencje językowe i komunikacyjne w zakresie posługiwania się językiem angielskim. W efekcie działań, w szkole powstała klasa językowa z rozszerzonym programem zajęć z języka obcego (5 godzin tygodniowo).

Realizując projekt, wykorzystaliśmy także nowoczesną technologię (Internet, komputer, multimedia itp.). Stanowiło to okazję do doskonalenia umiejętności związanych z jej zastosowaniem i udowodniło, że są one współcześnie niezbędne.

Każde międzynarodowe spotkanie rozpoczynało się anglojęzyczną prezentacją dotyczącą muzyki, jedzenia, sportu, edukacji, a owocowało tzw. produktem końcowym (kalendarz pt. „Stare Zawody”, turniej pod hasłem „Perspektywiczne Zawody Europy”, kronika projektu Comenius, folder o Pułtusku, CV), wykonanym w języku angielskim.

Ponadto, w czasie trwania projektu podjęliśmy różnorodne działania zmierzające do przybliżenia młodzieży szeroko pojętej tematyki zawodowej. W tym celu zorganizowaliśmy m.in. festyn zawodów ginących i rozwijających się pod hasłem „Kariera od rękodziela do komputera” oraz konkurs plastyczny nt. „Zawód moich marzeń”.

Dodatkowym walorem edukacyjnym było powierzenie uczniom zadań do samodzielnego wykonania w języku angielskim, m.in. miniprojektów prezentujących historię i kulturę naszego miasta, regionu oraz państwa. Tego rodzaju aktywności miały na celu rozwinięcie u uczniów kreatywności i poczucia odpowiedzialności, niezbędnych w dorosłym życiu.

Nieocenionym działaniem projektowym była międzynarodowa korespondencja pomiędzy uczniami i nauczycielami z partnerskich szkół. Podczas czatów i w e-mailach mieliśmy okazję do wymiany doświadczeń, poszerzenia umiejętności w zakresie TIK oraz promocji naszego regionu, ale przede wszystkim do nawiązania trwałych przyjaźni.

Udział w projekcie Comeniusa to również korzyści finansowe, a co za tym idzie – wzbogacenie pracowni w pomoce dydaktyczne, w tym słowniki, sprzęt multimedialny, a także kursy doskonalące dla nauczycieli.

Jako koordynator projektu myślę, iż udział w programie otworzył przed uczniami i nauczycielami nowe możliwości. Poznanie innych państw europejskich, współpraca międzynarodowa i wyjazdy, które dla wielu uczniów były dotychczas niemożliwe, ziściły się podczas realizacji tego projektu. Dostrzegam również znaczną przemianę w mentalności naszych uczniów – m.in. samodzielność, aktywność i kreatywność oraz umiejętność wykorzystania istniejących szans przy użyciu języka angielskiego. Współpraca z innymi państwami europejskimi to nie tylko twórcze i owocne spotkania, ale również refleksja nad tym, kim jesteśmy my sami, duma z własnej tożsamości i chęć promowania naszej Małej Ojczyzny za granicą. Program Comenius dał mojej szkole pierwszą szansę zaistnienia w europejskiej edukacji oraz włączenia się w wielostronną współpracę międzynarodową.

Nasza europejska podróż edukacyjna trwa. 1 września 2009 roku rozpoczęliśmy realizację kolejnego projektu, tym razem polsko-hiszpańskiego – *United in diversity* („Zjednoczeni w różnorodności”). Obecnie przygotowujemy się do międzynarodowej wymiany uczniów oraz nauczycieli i pobytu w słonecznej Hiszpanii.

Autorka jest konsultantem w zakresie edukacji językowej i języka angielskiego w Mazowieckim Samorządowym Centrum Doskonalenia Nauczycieli Wydział w Ciechanowie